

Homilie voor Jozefa Vangoidsenhoven

De Nederlandse dichter Hans Andreus heeft een 'in memoriam' geschreven voor zijn beste vriend Jaap Boots dat als volgt gaat:

Wat ik nu
het scherpst van hem zie,
is het in één beweging
doorgaande vloeiende
gebaar waarmee hij
bijvoorbeeld een verdrinkende vlieg
oppakte, ermee naar buiten liep
en hem neerzette als een
niet zeer kostbaar
of zeldzaam maar toch een
juweel op pootjes
dat er zijn mocht.

"Het doorgaande vloeiende gebaar waarmee hij een verdrinkende vlieg oppakte en neerzette als een juweel op pootjes dat er zijn mocht". Met één detail vatte de dichter een leven samen dat voor hem alles zei over die gestorven mens. En hij legde daarmee de glanzende kern bloot van een mens die groot was in het kleine en voor de dichter daarom ook groot in het grote. Je kunt je deze gestorven Jozefa herinneren als een warme tante, een liefhebbende vriendin, een bekwame leerkracht, een uitstekend pedagogisch adviseur, een goed voorgangster in de liturgie, een fervent natuurliefhebber, een doorzetster van formaat, wat Jozefa allemaal was, maar als je een mens echt hebt gekend en liefgehad zal je oog en je hart altijd blijven hangen aan één detail, één uniek gebaar, het flardje stem of de flinter monkeling die je het scherpst van haar blijft zien. En dat zal voor ieder van jullie anders zijn. Dan ga je misschien de Jozefa herinneren die haar land omspitte en nadien zorgzaam haar spade invette, de Jozefa die als geen ander een feesttafel perfect kon dekken om jou te ontvangen, de Jozefa die grapjes met je maakte of een deuntje op haar accordeon speelde, de Jozefa die jou een verhaal

vertelde bij een voorwerp uit haar argentière, de fiere Jozefa die haar kapsel schikte of de in werkkleren Jozefa die ergens ging helpen behangen, de grootmoedige Jozefa die haar lichamelijke pijn verbeet, de overschrijvende Jozefa die een student zijn studies betaalde.

Dan ga je de gelukkige Jozefa herinneren als haar neefjes en nichtjes haar om de nek vlogen om haar een stevige knuffel te geven. De ontroerde Jozefa wier ogen nat werden bij een Ave Maria. Dan heb je het over de Jozefa die trouw iedere zondag haar zus Maria bezocht of de Jozefa die zat te waken bij een sterfbed. Dan herinner je jou de vrouw die genoot van een goed glas wijn, die zich kon verliezen in de pracht van de seizoenen hoog wandelend in de bergen van de Valais.

Dan heb je het ineens over een vriendschap met haar nichten en met Mia die duren zou tot voorbij dit moment, over een vleugje harde trek om haar mondhoeken wanneer mensen onrecht werd gedaan, over sprankels bewaarde schalksheid in haar altijd jonge ogen, over flarden angst, onzekerheid en onrust in haar ziel, over de topmomenten in haar eigen leven en over jullie eigen dalmomenten waaruit zij jullie bovenop hielp.

Met een groot doorgaand vloeiend gebaar waarmee zij heel veel mensen onvoorwaardelijk liefhad, was zij groot in al het kleine en daarom ook een leven lang groot in het grote. En met datzelfde doorgaand vloeiende gebaar pakte zij ieder mens, jij die in haar leven kwam, op en zette elk van jullie terug op jullie pootjes als juwelen die er zijn mochten. Zo denken wij op haar.

Maar hoe gaat het nu verder met Jozefa? We hebben een arsenaal aan mooie maar vooral moeilijke theologische begrippen om over het leven na de dood te spreken. En het is zo simpel. Jezus vertelt er een verhaal over. Over een barmhartige Samaritaan en een man langs de kant van de weg. En een fatsoenlijk christen stelt zich dan de vraag: met wie moet je je identificeren in dat verhaal? En het antwoord lijkt makkelijk. Met de Samaritaan natuurlijk. Niet slecht, zou Jezus geantwoord hebben, maar nog beter is dat je je identificeert met de man die langs de kant van de weg ligt. Jozefa kon zich eindeloos goed identificeren met allerlei soorten mensen aan de kant van de weg, in de marge als je wil, en het voor hen opnemen: zieken, armen, eenzamen. En elders in het evangelie bij Matteüs 25 spreekt Jezus over het oordeel op het einde. Waar Hij zegt "hoe je voort bestaat, hangt niet van mij noch van God af. Het is de arme, de vreemdeling, de hongerige, de zieke, de opgesloten mens die over jou zal oordelen". Josefa heeft door haar manier van leven terzake uitstekende geloofsbrieven op zak. Die kan ze nu daarboven of waar ook overhandigen op de tonen van het Marialied dat haar eigen moeder altijd voor haar zong:

Bonsoir mère bien-aimée
veille toujours sur moi.
À la fin de cette journée
Je viens reposer près de toi